

HLASATEL

Sborový časopis Náboženské obce Církve
československé husitské v Praze Vršovicích

Sborová dovolená
2011

Naše kroky na sborové dovolené vedly v tomto roce na Slovensko. V „kopaničiar-ském“ kraji mezi městy Senica a Myjava na Západním Slovensku najdete kromě celé

řady pamětihodností a přírodních krás také jedno z nejdůležitějších míst, které se váže k novodobé historii slovenského národa: Mohyla Milana Rastislava Štefánika na vrchu Bradlo. Nedaleko odtud - v malé vesnici Košariská se Milan Rastislav Štefánik narodil jako šesté dítě z dvanácti evangelického kněze Pavla Štefánika. Význam generála Štefánika pro Slováky je srovnatelný s tím, co pro Čechy znamená Masaryk, ale pouze tak, že daný vztah vynásobíme alespoň desetkrát. Přesvědčili jsme se o tom při návštěvách nejprve ve Štefánikově muzeu v Košariské a posléze v Masarykově muzeu v Hodoníně. Atmosféra Štefánikova muzea, které je umístěno na staré evangelické faře, kde se Štefánik narodil, nás okouzila. Nejprve prostředím starobylé fary v těsném sousedství protestantského chrámu, ale poté i zásluhou paní průvodkyně, která nás dokázala poutavě provést životem i myšlenkami toho, který je dodnes považován za největšího Slováka. Její řeč byla víc než odříkáním naučeného textu: odrážel se v ní hluboký, vřelý a zároveň i vědecky fundovaný přístup k osobnosti Štefánikově. Na Štefánikovo budoucí směřování měla významný vliv jeho raná zkušenost dětství na faře, kde v prostředí praktikované reformační zbožnosti poznával ústřední hodnoty, které posléze formovaly jeho osobnost a životní vývoj. Hned dvě veliké osobnosti dal tento kraj a evangelická církev Sloven-

sku: vedle Štefánika to byl kněz, spisovatel a národní buditel Jozef Miloslav Hurban. Na Štefánika i Hurbana jsou Slováci právem hrdí a nikdy nezapomenou zdůraznit i jejich církevní příslušnost.

O to větší bylo naše rozčarování, když jsme závěrem svého pobytu na sborové dovolené navštívili v rodišti Masarykově - v Hodoníně, jeho muzeum. Natěšení na podobný přístup, o jakém jsme se přesvědčili na Slovensku ve vztahu ke Štefánikovi, jsme očekávali podobnou zkušenost - ta se však v českých podmínkách jaksi nedostavila. Namísto toho jsme slyšeli „standardní“ výklad o Masarykovi, ze kterého bylo znát, že za ním není nic víc než doslovně naučený text podaný suchým a nezáživým způsobem. Svoji otázkou po církevní příslušnosti Tomáše Masaryka jsem paní průvodkyni vyvedl z míry. Věděla, že vystoupil z církve římskokatolické, ale k jaké církevní příslušnosti se přihlásil už zůstalo nezodpovězeno. Dostalo se nám jen neurčité odpovědi, že byl evangelíkem nebo snad unitářem... Abych zcela paní průvodkyni nekřivdil, ono to svým způsobem bylo neřečeno samotným Masarykem... K žádné z registrovaných církví v Československé republice se oficiálně nepřihlásil.

Jakoby i tato drobná epizoda dokreslovala statistický údaj, který v případě bratrů Slováků hovoří o osmdesáti pěti procentech lidí, kteří se hlásí k některé z církví, u nás Čechů je to sotva třicet procent. Napadá mě v té souvislosti myšlenka skoro kacírská: stále ještě platí ono Masarykovo, že „česká otázka je otázkou náboženskou?“

David Frýdl

PASCALOVA SÁZKA

Jestliže Bůh existuje, to my:

- když v Něj věříme,
získáváme věčnost,
- když v Něj nevěříme,
přicházíme o všechno.

Jestliže Bůh není, to my:

- když v „něj“ věříme,
o nic nepřicházíme,
- když v „něj“ nevěříme,
také o nic nepřicházíme.

Závěr:

- Z ekonomického hlediska
- vyplatí se věřit než nevěřit.

Blaise Pascal (1623-1662)

NEDĚLE V SRPNU

VIII. neděle po svatém Duchu

7. srpna 2011

Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství, uděl nám svou spásu! Hospodine, projevoval jsi své zemi přízeň, úděl Jákobův jsi změnil. (Žalm 85,8.1)

První čtení z Písma: 1. Královská 19,9–18

Druhé čtení z Písma: Římanům 10,5–15

Evangelium: Matouš 14,22–33

IX. neděle po svatém Duchu

14. srpna 2011

Lépe utíkat se k Hospodinu, než doufat v člověka. Lépe utíkat se k Hospodinu, než doufat v knížata. (Žalm 118,8–9)

První čtení z Písma: Izajáš 56,1.6–8

Druhé čtení z Písma: Římanům 11,1–2a.29–32

Evangelium: Matouš 15,21–28

X. neděle po svatém Duchu

21. srpna 2011

Hospodine, nakloň ucho, odpověz mi. Spas, můj Bože, svého služebníka, který v tebe doufá. Smiluj se nade mnou, Panovníku, po celé dny k tobě volám. (Žalm 86,1.2–3)

První čtení z Písma: Izajáš 51,1–6

Druhé čtení z Písma: Římanům 12,1–8

Evangelium: Matouš 16,13–20

XI. neděle po svatém Duchu

28. srpna 2011

Smiluj se nade mnou, Panovníku, po celé dny k tobě volám, neboť ty jsi, Panovníku, dobrý a nabízíš odpuštění; ke všem, kdo tě volají, jsi nejvyšší milosrdný. (Žalm 86,3.5)

První čtení z Písma: Jeremjáš 15,15–21

Druhé čtení z Písma: Římanům 12,9–21

Evangelium: Matouš 16,21–28

1. Kr 3,5–12

Ř 8,26–39

Mt 13,31–33.44–52

VYSLANCI BOŽÍHO KRÁLOVSTVÍ

Texty určené pro tuto neděli nám přibližují pojem Boží království. Jsem rád, že mám tu čest kázat právě dnes! Jsem rád, že můžu mluvit o Božím království! Boží království je jedno z nejzákladnějších témat křesťanství. Když se modlíme „Otče náš“, ihned následuje prosba „posvěť se jméno tvé“, což do modernější češtiny přeloženo znamená „buď pochváleno tvé jméno“, nebo prostě „buď pochválen“. Těším se, že někdy při kázání probereme i toto téma, téma chval, dnes ale půjdu dál: hned následující věta modlitby Páně zní: „přijď království tvé.“ Minimálně jednou týdně, v neděli, tuto prosbu vyslovuje každý z nás. Víme ale, o co vlastně prosíme? Jsem přesvědčen, že ty nejdůležitější věci jsou naprosto jednoduché. Bible je jistě pokladnicí moudrosti, moudrý, zkušený či vzdělaný člověk může plout na hloubku a odtud vyzvedávat těžko dostupné poklady, ale ty skutečně základní věci jsou přístupné každému bez rozdílu. Právě tak Boží království je přístupné a pochopitelné každému. Pojem se skládá ze dvou slov, ze kterých je zřejmé, že půjde o uspořádání, kde bude vládnout Bůh. Kde budou vládnout boží principy nad lidskými: láska nad nenávistí, odpuštění nad pomstychtivostí a štedrost nad kariérismem. Takový nějaký ideální stav věcí. O to prosíme v modlitbě Páně, aby se jednou věci daly do pořádku a aby konečně bylo bezvýhradně dobře. Jako křesťané věříme, že jednou to tak skutečně bude, že tato utopie bude realizována. Nazýváme ji Ráj. Řecké slovo utopie znamená „žádné místo, nikde“. Tedy

něco natolik nerealistického, že ani nemá smysl se o to snažit. Takových utopií si lidé navymýšleli už dost, a čím byly ušlechtilější záměry, tím hlubší byly řeky krve, které je provázely. O utopii dokonalého království, kde králem bude Bůh, však věříme, že jednou přijde. Jedná se tedy o stav, který bude jednou tam někde v Ráji, nebo můžeme vstoupit do Božího království už zde na zemi? To je otázka pro tuto neděli.

Předem musím férově přiznat, že Boží království tady na zemi je utopie. Ani kdybychom se sebevíc snažili, vlastními silami nikdy nevybudujeme jiné království než lidské. I teokratické státy, ve kterých je vše podřízeno náboženským učením, jsou pod vládou svých prezidentů víc než pod vládou Boha. Dokonce i církve jsou lidským královstvím, vládnou jim patriarchové, biskupové, ústřední rady a konkláve, řídí se vlastní teologií a řády více než Božím slovem. Nakonec největší církve světa je zároveň nejmenším státem světa. Je dobré mít toto na paměti a neustále si to opakovat: lidskými silami Boží království nenastolíme! Tyto pokusy byly vždy utopeny v krvi, stejně jako pokusy o budování jiných utopií.

Boží království buduje Bůh sám. Nám nepřísluší je budovat, nám jedině, co přísluší, je Boží království hledat. Matouš 6:33: Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. Je příznačné, že o utopickém Ráji se píše v Bibli jako o království, jako o státním útvaru. Napadá mě příklad

nesvobodného Československa, ze kterého lidé toužili utéct na idealizovaný Západ, o němž měli utopické představy. Komu se to povedlo a získal občanství a pas některé západní země, mohl svobodně přijet a zase odjet do této nesvobodné země. Mohl se tu pohybovat, chodit po stejné zemi jako zdejší občané, ale ten vnitřní pocit svobody, že už je na něj komunistická diktatura krátká, ten byl k nezaplacení. To je moje vlastní podobenství o božím království.

Dnešní text z Matoušova evangelia nabízí těch podobenství více, ale společným motivem je, že získat pas Božího království už zde na zemi, to je hodnota k nezaplacení.

1. Je jako krásná perla, pro kterou obchodník vše prodá, aby si ji mohl koupit.
2. Je jako poklad, ukrytý v poli, pro který někdo vše prodá, jen aby koupil to pole.
3. Ale je také jako kvas, který prokvasí celé těsto a změní je v nepoznání. Člověk s pasem Božího království v kapse je jako to těsto. Vnitřní svoboda jej mění k nepoznání, jako se mouka mění v těsto, dokonce v míse roste před očima, stejně tak i člověk duchovně roste, když se nechává prokvasit Božím královstvím.
4. A je také jako maličké hořčičné semínko. Stačí málo, stačí získat občanství Božího království. A toto maličké semínko vyrostе tak, že bude větší než ostatní byliny, občan Božího království duchovně přeroste ostatní lidi. Bude z něj veliký strom, v jehož koruně budou sídlit ptáci. Takto duchovně velký člověk bude užitečný i pro ostatní.

To jsou podobenství, která nabízí Ježíš,

abychom pochopili, že o pas Božího království má smysl bojovat už tady na Zemi. Jak ale pas získat, je to skutečně tak jednoduché? Je to skutečně tak maličká věc jako hořčičné semínko? Vždyť občanství v Božím království musí být neskutečně drahé, pracně získané, jen pro několik vyvolených! Opak je ovšem pravdou. Boží království má brány otevřené každému zájemci, jediným předpokladem je chtít vstoupit. Dveře otevřel Ježíš, král v tomto Božím království, svým jedinečným evangeliem. On sám zaplatil konzulární a vízové poplatky, vystál za nás fronty, trpěl u výslechu imigračního úředníka, byl šikanován cizineckou policií. Teď rozdává občanství a pasy svého království zdarma všem, kdo o to mají zájem.

Žijeme v tomto světě, v němž království Boží nevybudujeme. I jako církev jsme útvar lidský, se všemi nedostatky, které z toho vyplývají. Ale pojďme fungovat, jako ambasáda Božího království zde na zemi. Otevřme brány ambasády, ať lidé mohou vstoupit a ochutnat vyhlášené speciality království, které zde zastupujeme: lásku, milosrdenství, odpuštění, štědrost, radost. Rozšiřujeme mezi lidi, kteří ještě o Božím království neslyšeli, informace o jeho kráse. Rozdáveme zdarma pasy Božího království svým blízkým, vždyť by nám tam bez nich bylo smutno.

K tomu nás, konzulární pracovníky, pověřil král Božího království. To jsou naše prvořadé úkoly. Vše ostatní nám bude přidáno.

Amen

*Kázání Jakuba Peška v neděli 24.7.2010
v Husově sboru ve Vršovicích*

PROGRAM NA SRPEN

7.8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
13.-20.8.	sobota -sobota	sborová dovolená II. - Železná Ruda		
14.8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	
21.8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
28.8.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl

Z PODZIMNÍHO PROGRAMU V DIVADLE MANA

Očekáváme, že nová sezóna by měla být pro naše Divadlo MANA přelomová. V uplynulém čase jsem se rozloučili s dosavadním producentem panem Edwardem Tomasem. Naše a jeho představy o fungování tohoto prostoru byly natolik rozdílné, že jsme se po vzájemné domluvě dohodli na ukončení spolupráce. Novou sezónu budeme zahajovat po další z dílčích rekonstrukcí hlavního sálu. Během prázdninových měsíců je v divadle obnovována původní šikmá podlaha v hledišti a jsou instalována sklápěcí sedadla, která se nám podařilo obstarat z bývalé evangelické modlitebny v Písku. Sedadla mají svou historickou hodnotu, neboť pocházejí z přelomu 19. a 20. století a po konzultaci s panem architektem Davidem Vávrou jsme se dohodli, že budou vhodným doplňkem dobového interiéru sálu.

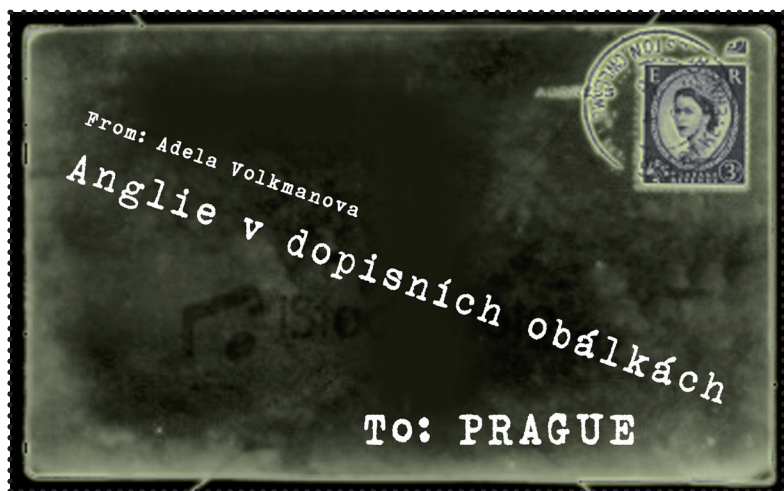
Do konce roku 2011 chceme fungovat jako stagiona, poté v prvních dvou měsících roku příštího bude hlavní sál uzavřen - budou se stavět šatny a zázemí pod jevištěm, abychom na jaře znovu otevřeli Divadlo MANA jako autorské divadlo. O této vizi píše náš nový spolupracovník - pan režisér Jakub Korčák na str. 9. A na co se tedy můžeme těšit v době nadcházejícího podzimu? Především na cyklus Beneficí hereckých osobností v Divadle MANA. První z řady představení otevřou pánové Viktor Preiss a Jiří Lábus 15. září inscenací Normální okruh. V podzimním programu také budeme pamatovat na hudební produkci. Připravujeme koncert známého souboru Musica Bohemica pod vedením Jaroslava Krčka, čekají nás ale i další hudební „překvapení“. Oficiálním zahájením sezóny však bude již tradiční GARDENparty na „biblické“ zahrádce před sborem v pátek 9. září, kde se na vás: členy i přátele Husova sboru ve Vršovicích budeme těšit!

Jiřina Hůlková

KONTAKT

Moskevská 34/967
101 00 Praha 10-Vršovice
e-mail: info@husuvsbor.cz
www.husuvsbor.cz
e-mail faráře: david.frydl@tiscali.cz
tel.: 271724317 (Farní kancelář)
271726461 byt faráře
731100059 mobil faráře

Centrum MANA
nízkoprahové centrum aktivit
produkce: Jiřina Hůlková, tel. 774941946
www.centrummana.cz
e-mail: info@centrummana.cz
divadlo@centrummana.cz
Prodej vstupenek před začátkem představení na pokladně divadla.

dopis XIII.

Tentokrát příkládám dvě ze svých úvah.

Když se nad tím zamyslíme, tvoří vlastně celé lidstvo jeden celek, je navzájem spojeno jednou pupeční šňůrou prvních lidí, která se vine dějinami lidstva. Každý z nás je její součástí, každý z nás je na ni napojen a v každém z nás z ní kousek zůstává. Veškeré člověčenstvo je navzájem utkáno společnou pupeční šňůrou, společná tapisérie lidstva, kde každý z nás je jedním z uzlíků.

Je telefonní šňůrou, v níž se jako echo od dob Adamových ozývá první informace o potřebě být živěn, být napojen, být spjat, nechťit být nezávislý, ale i poutem, které nás váže k prvotnímu hříchu, k té touze být živěn ze zakázaného stromu poznání.

Po narození ztrácíme tuto tělesnou spjatost s lidstvem, pupeční šňůra je přestřižena a my se rodíme do tohoto světa osamělí, vyvržení, ztraceni. Kam se nyní navážeme? Kde zakotvíme? Odkud budeme čerpat svoji výživu? Kristův kříž, jak věřím, je tou kotvou kam bychom měli navázat přetržené konce svých životů. On sám se narodil z ženy, stal se součástí jedné společné tapisérie lidstva, aby ji mohl proměnit k novému obrazu.

Při nedávné návštěvě Londýna jsem se procházela v aleji stromů, vedoucí podél James' Parku a náhle ucítila ten ohromující pocit – být v aleji stromů, kde žádný strom není nejdůležitější a přece je každý nepostradatelný.

Uvědomila jsem si, že v aleji jsem vždy její součástí. Mohu se v ní volně procházet, vzdalovat se a zase přibližovat jednotlivým stromům, ale přece v jistém slova smyslu zůstávat všem stromům stejně nablízku, neboť jsem součástí aleje, ať v ní stojím kdekoliv.

Možná, že toto je princip společenství. Jsem ve společenství, kde nikdo není nejdůležitější, ale každý je nepostradatelný. Ve společenství, kde, jak věřím, zvláště nyní v Anglii, zůstávám v jistém slova smyslu všem stejně nablízku, neboť jsem součástí komunity, ať jsem kdekoliv. A i když se vzdálím jednotlivým lidem v něm, přeci se ještě nevzdalují společenství.

Milí rodičové,

děkuji vám nejen za váš dopis, ale i za výňatky z dopisu Olze od Karla Čapka. Čapek má pravdu – ale v člověku musí být určitý základ, krystal, který se nerozbije při prvním pádu, při prvním narážce, který se s ničím nemísí, po němž musí všechno sklouznout. Ale z vlastní zkušenosti vím, jak nebezpečné je nechat tento krystal v nás krystalizovat přirozenou cestou, jak nabádá Karel Čapek. Lehko se kus krystalu v nás stane vším, staneme se necitliví a bez pochopení, bez odpovědnosti za situaci ostatních. Srdce z masa se stane srdcem z kamene. Pro krystal je však důležitá jeho chemická struktura, jeho chemický vzorec. Já osobně raději než sama krystalizuji, snažím se Kristův kříž přijímat jako chemickou strukturu, chemický vzorec mého srdce. A kolem něj krystalizovat, lépe řečeno „kristulizovat“. Myslím si, že jenom tak budeme mít v sobě cosi hladkého, čistého a pevného, co se s ničím nemísí, ale také budeme moci, jak říká apoštol Pavel, plakat s plačícími a radovat se s radujícími.

Přestože vím, jak mnoho je ve mně nečistot, usazenin, jak daleko mám do průzračnosti křišťálu, věřím, že Pán i ve mně dokoná své započaté dílo. Bůh ve své sbírce nemá rád polodrahokamy! (Zj 21).

V pondělí jsem dopsala svou semestrální esej o práci s dětmi v církvi a odevzdala ji. Musím se s vámi podělit o to, jak jsem prožívala její překlad do angličtiny. Postupně stránku po stránce jsem odhazovala svůj česky psaný text a prožívala to, jako pomalé odplování od přístavu rodné mateřštiny, pomalé ztrácení půdy pod nohama a pouštění se na širošíře moře jazyka anglického, se všemi jeho současnými vlivy a dravými proudy, vznikajícími v podzemních hlubinných strukturách nářečí bývalých kolonií a na povrchu způsobující divoké víření výslovnosti a přízvuků; s jeho četnými přílivy idiomat a frazeologie i odlivy pravidelné gramatické struktury shakespearovských dramát; s jeho nevypočítatelností výskytu členů a předložek, které zapříčiňují tak často náhlé změny na již ustálené hladině psaného textu; s jeho úskalími synonym, nemilosrdně o sebe tříštící jednotlivé slovní významy i s jeho bohatou rozmanitostí slovesných tvarů a časů.

A takto, jazykem docela pohlčena, spočívající v nejhlubších útrobach angličtiny, jsem doufala, stejně jako Jonáš v útrobach velryby, že budu vyvržena tam někde u bezpečných břehů mateřštiny, na pevnině jazyka českého.

Je zajímavé, že eseje se v angličtině nepočítají na stránky, ale slova. Zadání eseje proto nezní 40,60,80 stránek, ale 1.500, 3.000, 5.000 slov. Jo, to si pak člověk jinak cení každého slova (Já jsem jich nakonec napsala 8.000).

Jinak každé pondělí máme vždycky kromě večerní pobožnosti ještě noční modlitby... Na nich jsem si uvědomila, jak veliké osvobození žen přineslo křesťanství. Já, dívka a mohu předčítat budoucím kněžím z bible, mohu se s nimi modlit, společně slavit liturgii. To není možné ani v islámu, ani v judaismu – jako dvou dalších monoteistických náboženstvích. Víím, že emancipační hnutí sehrálo v historii svou velkou roli... ale dnes už je opravdu v Evropě zbytečné...

Vaše Adela

Představujeme vám nástin nově připravované dramaturgické a provozní koncepce Vršovického divadla MANA při Husově sboru ve Vršovcích. Autorem textu je docent Jakub Korčák, divadelní režisér a pedagog na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze. Ten se stává novým spolupracovníkem tvůrčího týmu, který stojí za rekonstrukcí a znovuzprovozněním tohoto jedinečného divadelního prostoru.

MANA

DIVADLO DUCHOVNÍ OBNOVY

Divadlo Mana je divadlem dramatu otevírajícím cesty ke kořenům evropské kultury. Obrací se k textům, v nichž se zrcadlí antické, židovské, křesťanské a humanistické tradice. Zaměřuje se na člověka v dramatické situaci, který volí své jednání na základě vztahu k odpovědnosti. Za základní princip odpovědné lidské existence považuje starost o duši a neustále obnovovaný pokus o život v pravdě. Přeje si být živým a vnímavým

společenským založeným na vzájemném dialogickém vztahu diváka a herce. Představení vnímá jako bezprostřední událost a společnou transcendentální zkušenost. Divadlo Mana chce být místem duchovní obnovy, kde si člověk klade otázku, jak být sám sebou, jak žít. Divadlo Mana je chudým divadlem a školou dramatického umění. Je založeno na úctě ke stvoření a úžasu nad tajemstvím skrývajícím se v každém a ve všem. Neklade si za cíl měnit dané okolnosti, ale duše. Vzdává se vnější okázalosti a soustředí se na bezprostřední herecké jednání. Přijímá každého v jeho jedinečnosti a usiluje o vytváření atmosféry důvěry, která herci umožňuje cele se otevřít. Zkoušky i představení jsou vnímány jako proces poznávání. Herec svým jednáním, tělem a hlasem průběžně zkoumá situaci, postavu i sebe samého a podává o tom svědectví. Vytváří si přitom vlastní psychoanalytický jazyk zvuků a gest, který mu pomáhá poznat a odhalit, co se skrývá za každodenní maskou. Usiluje o překročení všech hranic, které rozdělují lidskou osobnost a směřuje k sjednocení ducha, duše a těla.

Repertoár Divadla Mana se skládá převážně z komorních činoherních titulů XIX. a XX. století, ze současného dramatu a adaptací klasických textů s archetypálním rozměrem a metafyzickým přesahem. Vedle klasických představení chce zároveň nabízet pracovní setkání, která účastníkům otevírají možnost účasti na hereckém tréninku a zkoumání sebe samých vlastním tělem a hlasem. Divadlo Mana chce být rovněž platformou pro pravidelná setkání s literaturou, výtvarným uměním, fotografií, dokumentárním filmem a soudobou vážnou komorní hudbou. Zvláštní programová linie se soustředí na dětská představení a pracovní setkání. Významná pozornost je rovněž věnována etnickým menšinám. Důraz je kladen na dialogickou vzájemnost, úctu a porozumění.

PROVOZNÍ PODMÍNKY

Projekt repertoárového divadla s pravidelně fungujícím profesionálním souborem je možno odstartovat pouze za předpokladu, že budou splněny základní provozní podmínky. Vycházíme z konceptu chudého divadla a chceme se oprostít od všeho nadbytečného. Zároveň jsme si vědomi, že divadlo, které je chudé, musí být od počátku ve všech směrech poctivé. Vyžaduje divadelní prostor, který poskytuje základní technické předpoklady a napomáhá plnému soustředění a vytváření tvůrčího stavu. Pokud chceme na základě dlouhodobé koncepce a propracovaných inscenací systematicky vytvářet jasný, zřetelný profil divadla, nejde začínat pozvolna, částečně, přibližně, neurčitě. Je třeba začít rovnou naplno a během prvních pěti inscenací přesvědčit diváky o smyslu své existence. Tvůrci se musí plně postavit za prezentovaný scénický tvar a nemohou se odvolávat na nevyhovující podmínky pro jeho realizaci. Ten, kdo jednou přijde, musí mít chuť se vrátit.

Prostor hlediště musí především zajišťovat dobrou viditelnost a akustiku. Hlediště musí mít odpovídající elevaci a promyšlené rozmístění sedadel. Při rekonstrukci prostoru hlediště není třeba zvlášť investovat do „fasády“. Vycházíme z koncepce chudého divadla a tu je třeba zachovat i ve veřejných prostorách. Každý náznak líbivosti, přepychu a reprezentativnosti je pro realizaci dané koncepce nejen nadbytečný, ale i škodlivý. Jerzy Grotowski inscenoval v jednoduchém prostoru se stěnami z neomítnutých cihel, Peter Brook ve svém Buffo du Nord oprostil hlediště starého divadla od všech ozdob a nechal diváky sedět na polštářích na stupňovité podlaze. Stačí očistit stěny a zafixovat původní nátěr. Jinak se soustředit pouze na technické úpravy, které si vyžádá instalace reflektorů a zvukové techniky. Prostor jeviště vyžaduje především dobrou, černě natřenou dřevěnou podlahu a dobré osvětlení. Ideální by bylo umožnit hercům vstup na jeviště z obou stran i z prostoru pod jevištěm. Dále je třeba umožnit vymezení prostoru černým sametovým horizontem a šálami. Nepovažují za přínosné doplňovat prostor jeviště stabilními architektonickými prvky a vzdal bych se proto projektu „lávký“.

*doc. Jakub Korčák, MGA.
pokračování příště*

O AUTOROVÍ

Od roku 1990 je pedagogem režie na pražské DAMU, kde v letech 2001-2006 působil i jako proděkan. Od roku 2005 je vedoucím kabinetu režie činoherního divadla. V roce 2005 byl jmenován docentem. Pedagogicky působil rovněž na divadelní škole Studio Herman Teirlinck, Antwerpen (Belgie) a zúčastnil se profesních workshopů v USA (Vassar College), Turecku (Ankara), Velké Británii (Londýn), Německu (Berlín) a v Austrálii (Townsville). Umí anglicky, německy, ruský; čte a domluví se italsky, francouzsky a polsky.

HISTORIE SOCIÁLNÍ PRÁCE V CÍRKVI ČESKOSLOVENSKÉ III.

ÚSTŘEDÍ SOCIÁLNÍ PÉČE

Zásadní změnu pak přinesl rok 1934, kdy se utvořil spolek Ústředí sociální práce v ČČS jako nezávislý a samostatný spolek, organizační centrum sociálních odborů náboženských obcí. Ústředí tak mohlo také daleko lépe intervenovat v žádostech sociálních odborů u příslušných úřadů atd. Také se velice zpřehlednila informovanost o sociálních aktivitách ČČS. Je zajímavé, že členové předsednictva a ostatních výborů měli až na jednoho faráře všichni sekulární zaměstnání. Druhou předsedkyní se stala Berta Mildová, sestra sochaře Fr. Bílka. Práce SONO (sociálních odborů) byla podobná charitativním odborům. Aby se práce SONO netříštila se sociální pomocí veřejných sociálních institucí a zdravotnické péče, byli zástupci SONO i v jejich odborech např. spolků Červ. Kříže, Sokola, Lize proti tuberkulóze atd. K možnosti provozu prázdninových osad se SONO musely stát členy Zemské prázdninové péče a dát vzdělat vedoucí v jejím odborném kursu.

Celkový náklad na sociální práci od roku 1921 do roku 1935 přesáhl 1 500 000 Kč. Až do roku 1935 se veškeré finance získávaly z příspěvků a darů členů ČČS.

V roce 1934 byla založena výroba hostií jakožto první svépomocný hospodářský podnik, ta však byla rokem 1937 z příkazu Ústřední rady zastavena.

Původní vztah k sociálně slabým založený na dobročinnosti se začal prohlubovat v soustavnou sociální službu, která vyrostla na zásadě doplnění péče veřejných sociálních zařízení. Dobrovolní sociální pracovníci ČČS se měli stát spolupracovníky ostatních odborných institucí.

SBORY SLUŽBY

V roce 1937 byla ve sborech ČČS založena nová instituce tzv. Sbory služby. V nich mělo docházet k účinné spolupráci mezi duchovními sboru a laiky, opak církve, kde na úkolech pracuje pouze duchovní stav. Měl tam být zapojen tzv. laický apoštolát. Zakládaly se po příkladu Vinohradského sboru. Sbory služby pak měly spolupracovat se sociálními odbory ve sboru, zejména v evidenci sociálně slabých. Celkem do roku 1937 bylo zřízeno 186 sociálních odborů v náboženských obcích.

VÁLEČNÁ LÉTA

V roce 1938 pak nastal jistý obrat, sociální složky ČČS se postupně připravovaly na válečnou sociální péči. SONO vysílaly více účastnic do kursů pro dobrovolné sestry a ty se pak stávaly členy okresních i místních zařízení civilní protiletectké ochrany. Veškerá pracovní pohotovost i hmotné prostředky šly na péči o vystěhovalce (anektace pohraničí). Členky SONO sloužily jako dobrovolné sestry Červeného kříže. Mezi členy církve se konaly sbírky šatstva, peněz, potravin, mnoho členů církve poskytlo pohostinství ve vlastních domácnostech nebo sborech. Pomoc u uprchlíky byla jednorázová i soustavná. Hledalo se pro ně ubytování, opatrovalo pracovní vybavení pro ty, co nastupovali do práce, přispívalo na znovuzřízení domácností, na činži. Živnostníkům byla dána jednorázová podpora

na znovuzřízení živnosti, dětem a nemocným se přispívalo na odběr mléka, Ústředí i diecézní svazy zřizovaly pracovní útulky pro uprchlíky, aby se mohli vrátit do normálního života např. zřízení tkalcovské dílny v Praze Michli, kde v roce 1939 už bylo zaměstnáno 60 osob. SONO pak doplácel denní výdělek tkalců 10-15 Kč a pomáhal s odběrem a prodejem výrobků. Do konce roku 1938 péči všech složek ČČS prošlo asi 16 040 uprchlíků. Za období 1936 – 38 se věnovalo na sociální péči 992 536 Kč.

V roce 1939 se vedle zavedené církevní daně zavedla i tzv. sociálně humánní daň 50 haléřů, která se měla stát pevným finančním základem sociální práce. Za rok 1938 - 39 vydaly SONO ve prospěch uprchlíků okolo 510 000. Připočítáme-li k tomu, co bylo vydáno v naturáliích a pohostinství, celkově se jedná asi o 4 000 000 Kč vydané na sociální péči. V době války SONO patřily mezi sociálně – zdravotnické organizace, sdružující se v tzv. Okresních pomocných výborech. Diecézní rady připravovaly stavbu ozdraven. Od roku 1931 do roku 1942 měla církev i vlastní záložnu „Cečes“ v Jindřišské ulici, což byla svépomocná spořitelna církve, do ní ukládali peníze především členové ČČS. Ze svých podniků věnovala část zisků odborům sociální péče.

OŠETŘOVATELSKÁ A ZDRAVOTNÍ PÉČE V RODINÁCH

Postupně vzrůstala potřeba soustavné služby nemocným v rodinách. Tu, s pomocí několika sester, které měly kurs Červeného kříže, postupně vykonávaly mnohé sociální odbory. Nyní se měla stát soustavnou a odbornou a měla se rozšířit na všechny potřebné nemocné v obvodu náboženské obce bez rozdílu náboženského vyznání. Byla to péče o nemocné s těžší a vleklou chorobou, kteří potřebovali odbornou péči nebo v době, kdy nemocný byl doma sám, dále pak péče o chudé a opuštěné nemocné v domácnostech nebo chudobincích. Služba u lůžek nemocných byla poskytována v denní i noční hodiny. Jednalo se o převazy ran, podávání léků, vaření dietní stravy, pomoc s hygienou, opatřování léků, dezinfekci bytu, pomoc při vymáhání podpor nebo její udělování z prostředků vlastních, pomoc při zprostředkování míst v ústavech, ulehčování rodičkám aj. Tuto službu už nemohly konat jen dobrovolné, neplacené sestry, ale byla obstarávána denně zaměstnanými sestrami ošetřovatelkami, které za svou práci dostávaly od sociálního odboru měsíční plat. Vedle odborných znalostí měly mít sestry i duchovní průpravu. Odborně kvalifikované diplomované ošetřovatelce ČČS byla zajišťována státní subvence na plat.

Tato křesťanská služba SONO byla viděna jako druhá polovina služby sboru vedle duchovního vedení a správy. Církev tím přicházela do nejužšího styku s celou veřejností. Byla to práce pro uskutečňování království Božího na zemi.

*Adela Frýdlová
pokračování příště*